

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Andrzej Tomczyk

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Ewelina Turlej

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,

w sprawie **Z. L.**

w przedmiocie orzeczenia środka z art. 43a k.k.s.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 28 marca 2024 r.,

apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 21 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKo 171/22,

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że dodatkowo orzeka przepadek na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowej osiągniętej przez Z. L. z przestępstwa opisanego w punkcie V aktu oskarżenia w postaci:

1) nieruchomości ujawnionej w księdze wieczystej o nr [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku III Wydział Ksiąg Wieczystych, obejmującej grunty o powierzchni 1,5272 ha, położone w S., gmina P. G., województwo [...], na działce oznaczonej nr [...] oraz nieruchomości ujawnionej w księdze

wieczystej nr [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku III Wydział Ksiąg Wieczystych, obejmującej grunt o powierzchni 1,3174 ha, położony w S., gmina P. G., województwo [...], na działce oznaczonej nr [...];

2) samochodu osobowego marki [...] o nr rej. [...] nr VIN [...];

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Z. L. został uznany przez Sąd Okręgowy w Lublinie, wyrokiem z 28 marca 2018 r., sygn. akt IV K 453/10, za winnego dokonania w okresie od grudnia 2005 r. do 1 marca 2008 r., w ramach kierowania wspólnie z F. T. międzynarodową zorganizowaną grupą przestępczą, nie mniej niż 120 przemytów papierosów różnych marek, to jest przestępstwa skarbowego z art. 86 § 1 i 2 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 k.k.s. i in. (czyn z pkt V aktu oskarżenia) i za to skazany na karę roku i miesiąca pozbawienia wolności oraz grzywnę, a nadto — na podstawie art. 33 § 1 k.k.s. — orzekł przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa skarbowego w kwotach: 3.182.051 zł, stanowiącej równowartość 230.751 USD, oraz 111.591,71 zł, stanowiącej równowartość 26.710 EUR, oraz 5.600.000 zł, tj. w łącznej kwocie 8.893.643,23 zł.

Tym samym wyrokiem Sąd Okręgowy w Lublinie przypisał Z. L. popełnienie przestępstw z art. 258 § 3 k.k., z art. 299 § 1, 5 i 6 k.k. i z art. 163 § 2 k.k., orzekając karę łączną roku i 7 miesięcy pozbawienia wolności oraz 550 stawek dziennych grzywny, każda po 500 zł.

Oskarżony zmarł w dniu 2 września 2018 r., w toku postępowania odwoławczego, zainicjowanego apelacjami prokuratora i obrońcy oskarżonego, jeszcze przed rozpoznaniem przyjętych już środków odwoławczych. Sąd Apelacyjny w Lublinie, postanowieniem z dnia 13 lutego 2019 r., pozostawił powyższe apelacje

bez rozpoznania, co skutkowało uprawomocnieniem się wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, wyrokiem z dnia 25 września 2019 r., sygn. akt II AKo 66/19, wznowił z urzędu postępowanie w części dotyczącej Z. L., w związku z wystąpieniem w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, zasygnalizowanej przez obrońcę oskarżonego i uchylił w tym zakresie wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 28 marca 2018 r., a na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. umorzył postępowanie karne.

Prokurator Regionalny w Lublinie złożył apelację od wyroku zapadłego w postępowaniu wznowieniowym, zaskarżając go na niekorzyść oskarżonego w zakresie niezastosowania przepadku korzyści majątkowych, zarzucając:

- 1) obrazę art. 17 § 4 k.p.k. oraz art. 414 § 2 k.p.k. w zw. z art. 340 § 2 k.p.k. mającą wpływ na treść orzeczenia, a polegającą na nieorzeczeniu wobec Z. L. przepadku równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa skarbowego w kwotach: 3.182.051,52 zł (stanowiącej równowartość 930.751 USD), 111.591,71 zł (stanowiącej równowartość 26.710 EUR) oraz 5.600.000 zł, to jest w łącznej kwocie 8.893.643,23 zł, w sytuacji gdy w świetle art. 43a k.k.s. istniały podstawy do orzeczenia tego środka;
- 2) niesłuszne niezastosowanie, w oparciu o art. 43a k.k.s., środka w postaci przepadku równowartości korzyści majątkowej w łącznej kwocie 8.893.643,23 zł, osiągniętej przez Z. L. z popełnienia przestępstwa skarbowego.

Podnosząc powyższe, prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie na podstawie art. 43a k.k.s. przepadku równowartości korzyści majątkowej osiągniętej przez Z. L. z popełnienia przestępstwa skarbowego w kwotach: 3.182.051 ,52 zł (stanowiącej równowartość 930.751 USD), 111.591 ,71 zł (stanowiącej równowartość 26.710 EUR) oraz 5.600.000 zł.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez prokuratora, wyrokiem z dnia 25 września 2020 r., sygn. akt III KA 1/19, uchylił zaskarżony wyrok w części niezawierającej rozstrzygnięcia w przedmiocie przepadku, o którym mowa w art. 43a k.k.s. i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, uznając, że jest on właściwy funkcjonalnie, w ramach postępowania wznowieniowego, aby — w razie

umorzenia postępowania z powodu śmierci oskarżonego, gdy zebrane dowody wskazują, że w razie skazania orzeczonego zostałby przepadek — rozstrzygnąć, czy należy go orzec.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, po ponownym rozpoznaniu sprawy w zakresie wyznaczonym przez Sąd Najwyższy, wyrokiem z dnia 23 czerwca 2021 r., sygn. akt II AKo 170/20, orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa równowartości korzyści majątkowej osiągniętej przez Z. L. z przestępstwa opisanego w punkcie V aktu oskarżenia w postaci kwot pieniężnych w wysokości: 3.182.051 zł (trzy miliony sto osiemdziesiąt dwa tysiące pięćdziesiąt jeden złotych i pięćdziesiąt dwa grosze) - stanowiącej równowartość 930.751 USD oraz 111.591,71 zł (sto jedenaście tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt jeden złotych i siedemdziesiąt jeden groszy) - stanowiącej równowartość 26.710 EUR oraz 5.600.000 zł (pięć milionów sześćset tysięcy złotych), tj. 8.893.643,23 zł.

Obrońca zmarłego Z. L. złożył apelację od tego wyroku, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 43a k.k.s. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP poprzez ich błędne zastosowanie i uznanie, że przepis art. 43a k.k.s. może znaleźć swoje zastosowanie na gruncie niniejszej sprawy, podczas gdy zgodnie z zasadą *lex retro non agit* przepis art. 43a k.k.s. nie może znaleźć zastosowania względem oskarżonego Z. L., albowiem wszedł w życie po popełnieniu zarzucanych oskarżonemu czynów zabronionych;
2. naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 43a k.k.s., poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki uzasadniające orzeczenie przepadku, podczas gdy zebrane dowody nie wskazują, iż oskarżony Z. L. zostałby w niniejszej sprawie skazany za zarzucane mu czyny zabronione.

Podnosząc powyższe, obrońca Z. L. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez nieorzekanie wobec oskarżonego przepadku na rzecz Skarbu Państwa równowartości korzyści majątkowej, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu apelacji obrońcy, wyrokiem z dnia 14 września 2022 r., sygn. akt III KA 1/21, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi

Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, po kolejnym rozpoznaniu sprawy w przedmiocie orzeczenia przepadku w związku ze śmiercią oskarżonego Z. L., wyrokiem z dnia 21 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKo 171/22, na podstawie art.43a k.k.s. w zw. z art. 22 § 2 pkt 4 i 4a k.k.s. orzekł:

I. przepadek na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowej osiągniętej przez Z. L. z przestępstwa opisanego w pkt V aktu oskarżenia w kwocie 63.000 (sześćdziesiąt trzy tysiące) USD, stanowiącej równowartość 194.040 (sto dziewięćdziesiąt cztery tysiące czterdzieści) złotych, pozostającej w dyspozycji komornika NUS P.

II. ściągnięcie równowartości pieniężnej przepadku korzyści majątkowej osiągniętej przez Z. L. z przestępstwa opisanego w pkt V aktu oskarżenia w kwocie 710.350 (siedemset dziesięć tysięcy trzysta pięćdziesiąt) USD, stanowiącej równowartość 1.738.141,58 złotych (milion siedemset trzydzieści osiem tysięcy sto czterdzieści jeden złotych pięćdziesiąt osiem groszy) oraz kwoty 6.900 (sześć tysięcy dziewięćset) EUR, stanowiącej równowartość 26.427,41 zł (dwadzieścia sześć tysięcy czterysta dwadzieścia siedem złotych czterdzieści jeden groszy), co łącznie stanowi kwotę 1.764.568,99 złotych (milion siedemset sześćdziesiąt cztery tysiące pięćset sześćdziesiąt osiem złotych i dziewięćdziesiąt dziewięć groszy),

III. obciążył Skarb Państwa kosztami postępowania.

Od wyroku tego apelacje wnieśli obrońca Z. L. oraz prokurator.

Obrońca oskarżonego zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 43a k.k.s., poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki uzasadniające orzeczenie przepadku, podczas gdy zebrane dowody nie wskazują, że oskarżony Z. L. zostałby w niniejszej sprawie skazany za zarzucane mu czyny zabronione. Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez nieorzekanie wobec oskarżonego Z. L. przepadku na rzecz Skarbu Państwa równowartości korzyści majątkowej, ewentualnie uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Prokurator zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie w zakresie, „w jakim Sąd ten nie orzekł przepadku nieruchomości oznaczonych w księgach wieczystych

o nr [...] i [...] oraz samochodu osobowego [...] o nr rej. [...] i nr VIN [...], na niekorzyść oskarżonego, zarzucając wyrokowi:

1. na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 k.p.k., polegającą na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez niesłuszne uznanie, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nic mógł stanowić podstawy do orzeczenia przepadku korzyści majątkowej osiągniętej przez Z. L. z przestępstwa opisanego w pkt V aktu oskarżenia, wynikającej z zabezpieczonych w toku postępowania nieruchomości stanowiących własność Z. L., dla których założone zostały księgi wieczyste o numerze [...] oraz o numerze [...], o szacunkowej wartości 5.500.000 zł, a także stanowiącego przedmiot zabezpieczenia samochodu marki [...] o numerze rejestracyjnym [...] i numerze VIN [...] o szacunkowej wartości w dacie dokonania zabezpieczenia 100.000 zł, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego przeprowadzona zgodnie z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego prowadzi do odmiennego wniosku, co miało wpływ na treść wyroku i niesłuszne nie orzeczenie na poczet przepadku ustalonej korzyści majątkowej w kwocie 9.492.662,50 zł wskazanego powyżej mienia, stanowiącego przedmiot zabezpieczenia majątkowego;

2. na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 3 k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, który miał wpływ na jego treść, polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie mógł stanowić podstawy do orzeczenia przepadku zabezpieczonych w toku postępowania nieruchomości, stanowiących własność Z. L., dla których założone zostały księgi wieczyste o numerach [...] oraz [...], jak również samochodu marki [...] o numerze rejestracyjnym [...] i numerze VIN [...], co doprowadziło do niesłusznego obniżenia kwoty orzeczonego przepadku korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa w trybie art. 43a k.k.s. mimo, że prawidłowa analiza całokształtu okoliczności sprawy prowadzi do przeciwnego wniosku”.

Stawiając powyższe zarzuty, prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie na podstawie art. 43a k.k.s. wobec Z. L.:

„1. przepadku korzyści pochodzących z przestępstwa, w postaci:

- a) kwoty 63.000 USD, stanowiącej równowartość 194.040 zł, zatrzymanej w miejscu zamieszkania Z. L.,
- b) dwóch nieruchomości, to jest nieruchomości ujawnionej w księdze wieczystej o nr [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku III Wydział Ksiąg Wieczystych, obejmującej grunty o powierzchni 1,5272 ha, położone w S., gmina P. G., województwo [...], na działce oznaczonej nr [...] oraz nieruchomości ujawnionej w księdze wieczystej nr [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku III Wydział Ksiąg Wieczystych, obejmującej grunt o powierzchni 1.3174 ha. położony w S., gm. P. G., województwo [...], na działce oznaczonej nr [...],
- c) samochodu osobowego m-ki [...] o nr rej. [...] nr VIN [...],

2/ ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku korzyści majątkowej wynikającej z:

- a) ustalonej kwoty 589.000 USD przeznaczonej przez Z. L. na zakup przemycanych papierosów,
- b) dokonywanych transferów środków na rachunkach bankowych w kwotach 121.350 USD oraz 6.900 EUR”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Apelacja wniesiona przez obrońcę Z. L. jest bezzasadna.

Skarżący pod pozorem naruszenia prawa materialnego - art. 43a k.k.s.- podważa przyjęte przez Sąd Apelacyjny w Lublinie za podstawę orzeczonych środków karnych przepadku korzyści majątkowej oraz ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku korzyści majątkowej ustalenie, że zebrane w sprawie dowody wskazują, iż w razie skazania Z. L. za przestępstwo przemytu papierosów, tj. przestępstwo zarzucane mu w pkt V aktu oskarżenia, zostałby orzeczony przepadek. Kwestionując powyższe, skarżący w swojej apelacji ograniczył się do podważania wyjaśnień współoskarżonego F. T. wywodząc, że ten dowód – jako co do zasady niepełnowartościowy dowód z pomówienia - nie był w tej mierze wystarczający. Innych dowodów winy Z. L. jego zdaniem nie było.

Z takim stanowiskiem zgodzić się nie można. Sąd Apelacyjny, rozpoznając sprawę po raz kolejny, tym razem wykonał w pełni wskazania Sądu Najwyższego, zawarte w wyroku z dnia 14 września 2022 r., sygn. akt III KA 1/21 i poczynił ustalenia, w świetle których nie ma żadnych wątpliwości, że ta - kwestionowana przez skarżącego -

przesłanka z art. 43a k.k.s. spełniona została. Powyższych ustaleń Sąd Apelacyjny dokonał nie tylko na podstawie wyjaśnień współoskarżonego T., co do których nie miał żadnych wątpliwości, że są wiarygodne, bowiem ten oskarżony, przyznając się do winy, nie tylko konsekwentnie przedstawiał udział w przemyśle Z. L. i innych osób, ale też własną rolę w tym przestępstwie. Takich ustaleń Sąd dokonał również na podstawie innych dowodów, szczegółowo omówionych na s. 6 - 7 uzasadnienia, a więc wyjaśnień S. C. oraz dokumentów związanych z odprawą kontenerów czy też firm uczestniczących w przemyśle.

W związku z tym stwierdzić należy, że skarżącemu nie udało się skutecznie podważyć przyjętego przez Sąd Apelacyjny za podstawę wyroku ustalenia, iż w przypadku skazania oskarżonego za zarzucone mu w pkt V aktu oskarżenia przestępstwo, z uwagi na jego rozmiar i spektakularny charakter, zaangażowanie w jego popełnienie wielu sprawców, w tym celników, wysokość spowodowanych uszczupień oraz wysokość osiągniętej korzyści majątkowej, doszłoby do orzeczenia przepadku osiągniętej z tego przestępstwa korzyści majątkowej i ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku korzyści majątkowej.

Sąd Najwyższy nie podzielił również stanowiska obrońcy zaprezentowanego podczas rozprawy odwoławczej, który, powołując się na art. 440 k.p.k. utrzymywał, że brak było podstaw do orzeczenia tych środków karnych, gdyż po pierwsze, stał temu na przeszkodzie art. 2 § 2 k.k.s. (odpowiednik art. 4 § 1 k.k.), a po drugie, dlatego że doszło do przedawnienia karalności czynu z pkt V aktu oskarżenia jeszcze przed śmiercią oskarżonego.

Jeśli chodzi o tę pierwszą kwestię - skarżącego odesłać należy do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2022 r., III KA 1/21, gdzie jednoznacznie, w sposób nie pozostawiający żadnych wątpliwości, rozstrzygnięto, że przepis art. 2 § 2 k.k.s. nie ma zastosowania w takim postępowaniu, jakie toczy się obecnie w tej sprawie. Przede wszystkim dlatego, iż nie jest to postępowanie zmierzające do rozstrzygnięcia kwestii odpowiedzialności karnej oskarżonego. Sąd Najwyższy w obecnym składzie to stanowisko w pełni podziela, a przedstawioną tam argumentację uznaje za własną.

Nie jest też prawdą, że doszło do przedawnienia karalności przestępstwa zarzucanego oskarżonemu w pkt V aktu oskarżenia. Oskarżonemu zarzucono popełnienie w okresie od grudnia 2005 r. do 1 marca 2008 r. przestępstwa przemytu

papierosów – co było kwalifikowane m.in. z art. 86 § 1 i 2 k.k.s., z art. 54 § 1 k.k.s. oraz innych przepisów k.k.s. Sankcje tych przepisów - zarówno w czasie popełnienia przestępstwa, jak również we wrześniu 2018 r. - przewidywały kary grzywny do 720 stawek dziennych albo kary pozbawienia wolności bez określania granic tej kary. Zgodnie z art. 27 § 1 k.k.s.- kara pozbawienia wolności trwa najkrócej 5 dni, najdłużej 5 lat. Oznacza to, że zarzucane oskarżonemu przestępstwo było zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 5. W myśl art. 44 § 1 pkt 2 k.k.s. karalność takiego przestępstwa skarbowego ustaje, jeżeli od jego popełnienia upłynęło 10 lat. Ponieważ w tym 10 - letnim okresie wszczęto postępowanie karne przeciwko oskarżonemu, zgodnie z art. 44 § 5 k.k.s. karalność tego przestępstwa ustaje po upływie kolejnych 10 lat. Do przedawnienia karalności przestępstwa zarzucanego oskarżonemu w pkt V aktu oskarżenia, do czasu jego śmierci w dniu 2 września 2018 r., zatem nie doszło. Nastąpiłoby to dopiero z upływem 1 marca 2028 r.

Z tych względów apelacja obrońcy nie mogła być uznana za zasadną.

Apelacja prokuratora zasługuje natomiast na uwzględnienie. Przed przedstawieniem powodów takiej oceny zauważyć należy, że skarżący ten podał w apelacji błędny numer jednej z ksiąg wieczystych oraz numer VIN samochodu. Mianowicie, jak wynika z akt sprawy, dla działki oznaczonej nr [...] prowadzona jest księga wieczysta o numerze [...], a nie jak wskazuje się w apelacji [...]. Z kolei prawidłowy nr VIN samochodu brzmi: [...].

Zgodzić się należy ze stanowiskiem skarżącego, że Sąd Apelacyjny w Lublinie dokonał wadliwej, naruszającej zasady określone w art. 7 k.p.k., oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wskutek czego błędnie przyjął, że brak było podstaw do orzeczenia przepadku korzyści majątkowej osiągniętej przez Z. L. z przestępstwa opisanego w pkt V aktu oskarżenia w postaci dwóch szczegółowo opisanych nieruchomości oraz stanowiącego przedmiot zabezpieczenia samochodu.

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że zasadniczym powodem nieuwzględnienia wniosku prokuratora o orzeczenie przepadku również tego samochodu i tych nieruchomości były braki w materiale dowodowym sprawy. Co do samochodu: nie ustalono danych o roku jego produkcji i daty jego zakupu. Wątpliwości Sądu budziła też wycena nieruchomości, bo jej podstawę stanowiła

notatka urzędowa. Wobec braku możliwości weryfikacji tych danych i fakultatywnego charakteru instytucji z art. 43a k.k.s., Sąd Apelacyjny nie orzekł ich przepadku. Zdaniem tego Sądu podstawę takiego rozstrzygnięcia mogą bowiem stanowić jedynie wartości pewne, należycie udokumentowane.

Rację ma prokurator, że takie stanowisko Sądu jest błędne.

Przede wszystkim dlatego, że precyzyjne określenie wartości nieruchomości oraz danych samochodu – należących do zmarłego oskarżonego – nie jest warunkiem koniecznym orzeczenia przepadku tych dóbr jako korzyści pochodzących pośrednio z przestępstwa (w związku z tym, że zostały one nabyte za pieniądze pochodzące z przemytu papierosów), a więc orzeczenia środka karnego z art. 22 § 1 pkt 4 k.k.s. Taki warunek byłby wymagany w sytuacji orzekania środka karnego z art. 22 § 1 pkt 4a k.k.s., a więc ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku korzyści majątkowej.

Prokurator domagał się orzeczenia przepadku korzyści majątkowej pochodzącej z przestępstwa, w postaci dwóch nieruchomości oraz samochodu, stanowiących własność Z. L., na podstawie art. 22 § 2 pkt 4 k.k.s. Te składniki majątku zostały objęte zabezpieczeniem na mocy postanowienia prokuratora Prokuratury Okręgowej w Lublinie z dnia 9 stycznia 2009 r. (k. 22.934) w związku z grożącym podejrzanemu przypadkiem przedmiotu przestępstwa, korzyści osiągniętych z przestępstwa oraz równowartości korzyści uzyskanej w wyniku przestępstwa. Zabezpieczenie to pozostaje w mocy na podstawie art. 132 § 2 k.k.s., co pozwala na objęcie zabezpieczonego mienia przypadkiem.

Łączna wartość dóbr objętych przypadkiem (tzn. z uwzględnieniem dwóch nieruchomości oraz samochodu), liczona - tak jak wyrządzona szkoda - a więc na datę popełnienia zarzucanego przestępstwa, nie przekroczyłaby przy tym sumy 8.893.643,23 zł, która, ze względu na treść zakazu *reformationis in peius*, stanowi Od razu

Niezależnie od tego trzeba się zgodzić z prokuratorem, że nic nie stało na przeszkodzie oszacowaniu przez Sąd I instancji wartości przedmiotowych nieruchomości oraz samochodu, na podstawie opinii biegłych czy, w przypadku nieruchomości, na podstawie treści umów zakupu – w sytuacji, gdy Sąd Apelacyjny powziął wątpliwość co do rzeczywistej wartości tych dóbr. Nie wystąpiły zatem

niedające się usunąć wątpliwości, które uzasadniałyby odstąpienie przez Sąd od orzeczenia przepadku, w związku z niemożnością dokonania wyceny składników majątku oskarżonego.

Sąd Apelacyjny błędnie też przyjął, że twierdzenie prokuratora o pochodzeniu z przestępstwa środków finansowych na zakup samochód marki [...] o nr rej. [...], nie ma pokrycia w materiale dowodowym, ponieważ w toku postępowania nie pozyskano danych nie tylko o dacie zakupu auta, ale i nawet o jego roczniku. Tymczasem w oparciu o zawarte w aktach sprawy dane w postaci numeru rejestracyjnego pojazdu i numeru VIN, na podstawie informacji z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców, można z łatwością ustalić, że należący do oskarżonego samochód został wyprodukowany w 2005 r., a pierwszy raz zarejestrowano go 14 listopada 2006 r., tj. w czasie popełnienia zarzucanego Z. L. przestępstwa. Istnieje zatem związek czasowy między czasem popełnienia czynu a nabyciem przez oskarżonego auta.

Kluczowym ustaleniem poczynionym przez Sąd Apelacyjny w Lublinie w zaskarżonym wyroku jest konstatacja, że Z. L. zostałby skazany za czyn zarzucany mu w pkt V aktu oskarżenia (z art. 86 § 1 i 2 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 i 6 § 2 k.k.s.), z którego popełnienia odniósł korzyść majątkową w kwocie nie mniejszej niż 9 492 662, 50 złotych (str. 6 uzasadnienia wyroku Sądu I instancji).

Z informacji pozyskanych z Wydziału Wywiadu Skarbowego UKS w Lublinie z dnia 17 sierpnia 2009 r. wynika, że w latach 2005-2007 Z. L. nie uzyskiwał żadnych legalnych dochodów (wykazywał stratę), zaś w 2008 r. jego dochód wyniósł 6 806 złotych. W tym samym okresie oskarżony nabył dwie nieruchomości (obie 10 listopada 2006 r.), płacąc za nie łącznie 5 i pół miliona złotych (2.500.000 i 3.000.000) oraz samochód, którego szacunkowa wartość w chwili zajęcia wynosiła 100.000 zł. Pozwala to zasadnie domniemywać, że środki na nabycie powyższych dóbr oskarżony musiał uzyskać z prowadzonej na szeroką skalę działalności przestępczej.

Mając na uwadze fakt nabycia przez oskarżonego dwóch nieruchomości w S. o łącznej wartości 5,5 mln zł oraz auta marki [...] o wartości 100.000 zł, w okresie popełnienia przestępstwa, kiedy to Z. L. nie uzyskiwał legalnych dochodów, należało uwzględnić wniesioną przez prokuratora na niekorzyść oskarżonego apelację i

zmienić wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 43a k.k.s. w zw. z art. 22 § 2 pkt 4 k.k.s., dodatkowo, a więc oprócz rozstrzygnięć zawartych w zaskarżonym wyroku, orzec przepadek korzyści pochodzących z przestępstwa, w postaci:

1. dwóch nieruchomości położonych w S.– działki o pow. 1,5272 ha, oznaczonej nr [...], nr KW [...] oraz działki o pow. 1,3174 ha, oznaczonej nr [...], nr KW [...],
2. samochodu osobowego marki [...] o nr rej. [...] i nr VIN [...].

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

Andrzej Tomczyk Dariusz Kala Eugeniusz Wildowicz

[PGW]

[ms]